

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR

Rezumatul Avizului Autorității Europene pentru Protecția Datelor referitor la Strategia europeană privind datele

[Textul integral al prezentului aviz poate fi consultat în limbile engleză, franceză și germană pe site-ul AEPD www.edps.europa.eu]

(2020/C 322/04)

Rezumat

La 19 februarie 2020, Comisia Europeană a publicat Comunicarea „O strategie europeană privind datele”. Aceasta face parte dintr-un pachet mai amplu de documente strategice, care mai include și Comunicarea privind conturarea viitorului digital al Europei și Cartea albă privind inteligența artificială – O abordare europeană axată pe excelență și încredere.

Scopul Strategiei privind datele este de a crea un spațiu european unic al datelor și de a facilita astfel accesul întreprinderilor și al autorităților publice la date de înaltă calitate în vederea stimulării creșterii economice și creării de valoare. În plus, strategia ar trebui „[să permită] UE să devină cea mai atractivă, cea mai sigură și cea mai dinamică economie bazată pe date din lume”. Un element esențial al Strategiei privind datele este dezvoltarea de spații europene comune ale datelor în sectoare economice strategice și domenii de interes public, cum ar fi spațiul european comun al datelor medicale.

Prezentul aviz prezintă opinia AEPD asupra Strategiei privind datele în ansamblu, precum și asupra anumitor aspecte specifice, precum noțiunea de „bine public”, datele deschise, utilizarea datelor în scopuri de cercetare științifică, intermediarii de date, altruismul privind datele, schimbul de date la nivel internațional și altele.

AEPD înțelege importanța din ce în ce mai mare a datelor pentru economie și societate și sprijină obiectivele strategice mai ample ale UE, cum ar fi dezvoltarea pieței unice digitale și suveranitatea digitală a UE. În același timp, reamintește că „volumele mari de date implică o mare responsabilitate” și, prin urmare, trebuie să existe garanții adecvate în materie de protecție a datelor.

În acest sens, AEPD aplaudă angajamentul Comisiei de a se asigura că la baza tuturor aspectelor Strategiei privind datele și a punerii în aplicare a acestora stau drepturile și valorile fundamentale europene, inclusiv dreptul la protecția datelor cu caracter personal. În special, este de apreciat asigurarea că strategia va fi elaborată cu respectarea deplină a Regulamentului general privind protecția datelor, care oferă o bază solidă inclusiv în virtutea abordării sale neutre în ceea ce privește tehnologiile.

AEPD subliniază că unul dintre obiectivele Strategiei privind datele ar trebui să fie dovedirea viabilității și a sustenabilității unui model alternativ de economie bazată pe date – deschisă, corectă și democratică. Spre deosebire de modelul de afaceri predominant actual, caracterizat printr-o concentrare fără precedent a datelor în mâinile câtorva jucători puternici, precum și de o urmărire larg răspândită, spațiul european al datelor ar trebui să fie un exemplu de transparență, asumare reală a răspunderii și echilibru adecvat între interesele fiecărei persoane vizate și interesul comun al societății în ansamblu.

În plus, prezentul aviz ține cont de criza globală fără precedent cauzată de pandemia de COVID-19, care ne-a afectat toate aspectele vieții. În acest context, AEPD își reiterează poziția conform căreia protecția datelor nu reprezintă problema, ci o parte a soluției. Datele și tehnologia pot avea un rol important în depășirea crizei în combinație cu alți factori, deoarece nu există o singură soluție miraculoasă pentru ceva atât de complex.

AEPD rămâne la dispoziția Comisiei, a Consiliului și a Parlamentului European pentru a oferi recomandări suplimentare în etapele următoare ale punerii în aplicare a Strategiei europene privind datele, atât din punct de vedere al cadrului juridic, cât și al aspectelor practice. Observațiile din prezentul aviz nu exclud posibilitatea de a formula în viitor observații suplimentare cu privire la anumite aspecte și/sau în cazul apariției unor informații mai detaliate.

1. INTRODUCERE

1. La 19 februarie 2020, Comisia Europeană a prezentat Comunicarea „O strategie europeană privind datele” ⁽¹⁾. Aceasta face parte dintr-un pachet mai amplu de documente strategice, care mai include și Comunicarea privind conturarea viitorului digital al Europei ⁽²⁾ și Cartea albă privind inteligența artificială – O abordare europeană axată pe excelență și încredere ⁽³⁾.
2. Scopul Strategiei europene privind datele (denumită în continuare „Strategia privind datele” sau „strategia”) este de a crea un spațiu european unic al datelor și de a facilita astfel accesul întreprinderilor și al autorităților publice la date de înaltă calitate în vederea stimulării creșterii economice și creării de valoare, reducând totodată amprenta de carbon a economiei UE. În plus, strategia ar juca un rol esențial în realizarea ambiției Comisiei „de a permite UE să devină cea mai atractivă, cea mai sigură și cea mai dinamică economie bazată pe date din lume”.
3. Strategia europeană privind datele este deschisă consultării publice. Obiectivul consultării este acela de a culege opinii despre Strategia privind datele în ansamblu, precum și despre anumite aspecte specifice. O consultare publică similară a fost lansată cu privire la Cartea albă privind inteligența artificială.
4. AEPD a fost consultată în mod informal de Comisie la 29 ianuarie 2020 cu privire la proiectul inițial al Strategiei privind datele și a prezentat observații preliminare. AEPD salută faptul că i-a fost solicitată opinia într-un stadiu incipient al procedurii și încurajează Comisia să nu abandoneze această bună practică.
5. Prezentul aviz detaliază unele dintre observațiile informale și oferă o contribuție mai precisă în urma consultării publice. În principiu, ar trebui coroborat cu alte avize relevante ale AEPD, menționate pe parcursul documentului, cum ar fi Avizul preliminar privind cercetarea științifică ⁽⁴⁾, Avizul privind datele deschise ⁽⁵⁾, Avizul privind sistemele de management al datelor cu caracter personal ⁽⁶⁾ și altele. În plus, prezentul aviz nu aduce atingere eventualelor observații suplimentare pe care AEPD le-ar putea face pe baza informațiilor mai detaliate disponibile într-o etapă ulterioară, inclusiv în contextul viitoarelor consultări legislative privind actele juridice prevăzute în Strategia privind datele și în Programul de lucru al Comisiei.
6. În sfârșit, AEPD ia act de dezbateră continuă cu privire la măsura în care datele și tehnologia pot ajuta în lupta împotriva COVID-19. În acest context, AEPD dorește să reamintească poziția sa, împărtășită de celelalte autorități de supraveghere din cadrul Comitetului european pentru protecția datelor (CEPD) ⁽⁶⁾, conform căreia normele de protecție a datelor nu reprezintă un obstacol în calea luării de măsuri ca răspuns la pandemia de COVID-19. Protecția datelor nu reprezintă o problemă, ci o parte a soluției. AEPD consideră că datele și tehnologia joacă un rol important în depășirea acestei crize fără precedent, care influențează toate aspectele vieții noastre, dar nu reprezintă în niciun caz o soluție miraculoasă. Datele și tehnologia pot contribui la combaterea pandemiei și a altor amenințări similare numai în contextul în care consolidează efectiv capacitatea de acțiune a oamenilor și sunt însoțite de garanții adecvate și de alte măsuri holistice.

6. CONCLUZIE

75. AEPD înțelege importanța tot mai mare a datelor pentru economie și societate și sprijină ambiția de a crea în Uniunea Europeană „cea mai atractivă, cea mai sigură și cea mai dinamică economie bazată pe date din lume”. În același timp, dorește să reamintească faptul că „volumele mari de date implică o mare responsabilitate” și, prin urmare, trebuie să existe garanții adecvate în materie de protecție a datelor, care să fie puse efectiv în aplicare.

⁽¹⁾ COM (2020) 66 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_ro

⁽²⁾ COM(2020) 67 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/shaping-europe-digital-future_ro

⁽³⁾ COM(2020) 65 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-trust-artificial-intelligence_ro

⁽⁴⁾ https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/20-01-06_opinion_research_en.pdf

⁽⁵⁾ https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/16-10-20_pims_opinion_en.pdf

⁽⁶⁾ Pentru mai multe informații, vezi https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/subjects/covid-19_en

76. AEPD salută angajamentul Comisiei de a se asigura că la baza tuturor aspectelor Strategiei privind datele și a punerii în aplicare a acestora stau drepturile și valorile fundamentale europene, inclusiv dreptul la protecția datelor cu caracter personal. În special, este de apreciat asigurarea că strategia va fi elaborată cu respectarea deplină a Regulamentului general privind protecția datelor, care oferă o bază solidă inclusiv în virtutea abordării sale neutre în ceea ce privește tehnologiile.
77. În prezent, modelul predominant de afaceri al economiei digitale este caracterizat de o concentrare fără precedent a datelor în mâinile câtorva jucători puternici, cu sediul în afara UE, și de o urmărire răspândită pe scară largă. AEPD are convingerea fermă că unul dintre cele mai importante obiective ale Strategiei privind datele ar trebui să fie dovedirea viabilității și sustenabilității unui model alternativ de economie bazată pe date – deschisă, corectă și democratică. Prin urmare, spațiile europene comune ale datelor avute în vedere ar trebui să fie un exemplu de transparență, asumare efectivă a răspunderii și echilibru adecvat între interesele persoanelor vizate și interesul comun al societății în ansamblu.
78. AEPD se așteaptă să fie consultată cu privire la orice procedură legislativă ulterioară referitoare la Strategia privind datele care va avea un impact asupra protecției datelor, astfel cum se prezintă mai sus, în conformitate cu articolul 42 din Regulamentul (UE) 2018/1725, și rămâne la dispoziția Comisiei, a Consiliului și a Parlamentului European pentru a oferi și alte sfaturi în etapele următoare ale punerii în aplicare a Strategiei europene privind datele, atât din punct de vedere al cadrului juridic, cât și al aspectelor practice. Observațiile din prezentul aviz nu exclud posibilitatea de a formula în viitor observații suplimentare cu privire la anumite aspecte și/sau în cazul apariției unor informații mai detaliate.

Bruxelles, 16 iunie 2020.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

(¹) https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-07-11_psi_directive_opinion_en.pdf